

Ustoličenje novega ljubljanskega nadškofa dr. Antona Stresa.

Tabor

TABOR
4-6 • 2010

Slovesne umestitve novega ljubljanskega nadškofa se je v stolni cerkvi sv. Nikolaja udeležilo veliko vabljenih gostov, ki so na različne načine povezani z dr. Antonom Stresom.

VSEBINA

Po Cankarju	49
Skriti spomini Jelke Šparovec	49
Dušni pastir in človekoljub – dr. Tamara Griesser	57
Obisk – Pavle Rant.....	62
Misterij Krivice – Karel Mauser.....	64
Poslednja noč – Mor, Argentina	69
Trem junakom v spomin – Stane Bitenc	74
Spet doma – Ciril zajec, Beograd	78
Lavrih iz kočevskega »procesa«	13
Zadnje sonce – France Balantič.....	79
Blagoslovljeno in srečno Veliko noč	79
Pokol v Gozd – Reki – Ivo Žajdela	80
»Če Boga ni, je vse dovoljeno« – Janez Janša.....	81
Partizanska šola – Hinko Zupančič.....	82
Moji spomini na generala Rupnika – Mirko Kunčič.....	84
Oglas za slovensko zavetišče	93
Odšla sta	94
Darovali so	96

*Svobodni sveta
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!*

April–Junij 2010 • Ljubljana

PO CANKARJU

NAŠE DELO JE KNJIGA LJUBEZNI –
ODPRI JO DOMOVINA, DA BOŠ VIDEALA,
KDO TI JE PRAVIČEN SIN!

Dali smo ti, kar smo imeli:
Če je bilo veliko ali malo –
Bog je delil, Bog razsodil!

Dali smo ti svoje srce in svoj razum
svojo fantazijo in svojo besedo,
dali smo ti svoje življenje –

kaj bi ti še dali – o domovina?

SKRITI SPOMINI JELKE ŠPAROVEC

(Jurjevčkove iz Lipoglava)

Ko so nas prignali do taborišča Teharje, je stražar odprl zaporno rampo in nam velel, da odložimo prtljago pred barako na desni, in se znova uvrstimo.

TABOR
April–Junij

49

Prinesli so odeje in šotorska krila in jih pogrnili pred nas.

»Odvrzite vse stvari, ki jih imate po žepih!« se je grozeče zadrhl partizanski stražar: »nalivna peresa, žepne nože, cigarete, vžigalice, škarje, šivanke, ure, prstane, verižice, uhane. Kdor bo skril najmanjšo stvar, bo takoj ustreljen.«

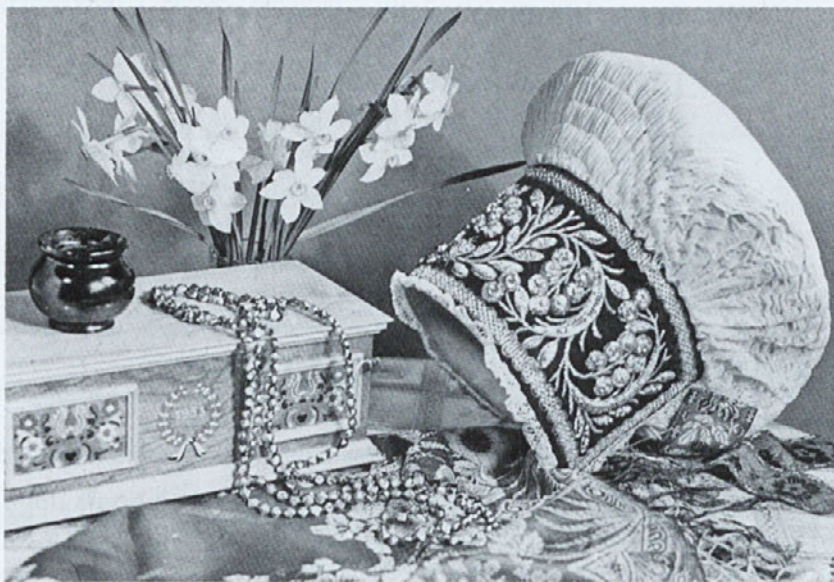
In začelo se je. V hipu so bili fantje oropani najintimnejših spomin-kov, posebno prstanov in verižic. Skoraj vsak, ki je snel prstan z roke, ga je poljubil ljubeče – srce je krvavelo – in ga položil na odejo.

Najbolj so planili na zlate predmete »tovariši proletarci.«

Mama je snela poročni prstan z roke. Sestra Kristina je imela lepo masivno zlato verižico in obesek s sliko Brezmadežne Marije. Jaz nisem imela zlata verižice, samo navadno, pa je partizan vzel tudi to. Mami je ostalo zlato in denar, ki ga je imela všitega v podlogi plašča.

Pred nami se je nabral velik kup zlatih predmetov. Pobrali so nam tudi vse druge stvari.

Ko so odnesli odeje in šotorska krila, so nas začeli popisovati. Zahtevali so vse natančne podatke. Zatem pa so odposlali kurirje v

vse večje kraje naših domov. Proti večeru pa so nas civiliste nagnali v barake. Tudi domobrance so gonili ločeno od nas v barake. Prignali pa so še druge zajete begunce.

Partizani so uigibali o našem številu. Komisar je ugotavljal da nas je približno 9.000 tisoč.

Oficirje so postrojili na prostoru, ki je bil nekoliko višji od dvorišča. stali so mirno več dni in noči v lasnem urinu in blatu. Morali so gledati mučenja svojih vojakov. Med njimi so bili tudi vojaški kurati, še silneje zaničevani in mučeni ter končno pobiti.

Med oficirji sem poznala nekaj znanih obrazov. Eden od njih je bil nadporočnik Kavčič.

V baraki so bili tudi njegova žena in trije otroci: Pija, stara 13 let, Dori, star 6. let ter Janezek, star 4 leta.

Iz barake so prignali ženo na dvorišče v bližino njenega moža, ki je moral mirno stati. Partizani so se pohotno zapodili vanjo. Menda jih je bilo petnajst teh divjakov, ki so si jo podajali drug drugemu, jo strašno pretepali, kleli, poniževali in se krohotali, da je ostala negibna. Mož je moral vse te satanske orgije gledati z drugimi oficirji ki so stali na ostrem kamenju in soncu.

Nekaj oficirjev je omedlelo. Žeja, sonce in peklensko dogajanje jih je strlo. Drugi so jih morali odvléči v jarek za barako.

Vsako noč so pridrveli v barake s korobači. Začelo se je pretepanje in brcanje ob strahotnih žaljivkah.

Meni je rekel nek partizan: »Ti, kurba bela, si držala porcijo, ko je belček klal partizane.« Odgovorila sem mu, da to ni resnica. »Tega nisem videla nikoli!« ves besen me je zbil na tla.

V naši sobi je bila deklica, stara 16 al 17 let. Revica je imela malo daljši nos. Partizani so jo vlekli za nos, se krohotali, pljuvali vanjo in jo končno ubili.

Večerja

Tretji dan proti večeru, so nas poklicali ven iz barake, da naj gremo v jedilnico po hrano. Do takrat nismo dobili niti vode. Baraka z vodo je bila kake 4 m od naše barake.

Šli smo proti vzpetini taborišča, kjer je stala kuhinja s kotli in kjer je prijetno dišalo po hrani. Tam je bila velika miza s stoli in belim prtom. Tudi vilice, žlice in noži ter krožniki so bili na mizi. Tam so seveda jedli partizani.

Ob pogledu na kruh bi se mi skoraj zbledlo v glavi. Za nas je bila kuhinja posebej. Dobili smo navadne škatle konzerv, kamor je kuhar vlijl neko smrdljivo čorbo. Tako je smrdelo, da se mi v želodcu obračalo, kljub hudi lakoti. Da si lahko spil to gnojnico, si moral zatisniti nos. Notri je bil pokvarjen nemški krompir, z debelimi črvi.

Kljub smrtni grozi, pa smo bili lačni tako, da sem sanjala ponoči o kruhu, ki sem ga vsak dan videla na mizi naših mučiteljev.

Nekega dne je v sosednji sobi nastal hrupen nemir, slišati je bilo jok in bruhanje. V porciji so dobili človeške nohte, z mesom vred. Vsi smo dobili hudo drisko, zato je pred vsakimi vrati stala kibla, pred katero smo se komaj zvrstili. Bil je strašen smrad.

Peklenska nadloga so bile stenice in uši. Obojih je bilo toliko, kot za veliko mravljišče. Na lesenih stenah in stropu je bilo vse rdeče stenic. Ob večerih so padale s stropa na nas. Kako hudo pa stenice žrejo človeka, je težko opisati, saj nihče ne more verjeti, kogar niso opikale.

Takrat sem imela velike, debele kite. A čeprav so bili moji lasje svetli, so bili kmalu vsi beli od gnid in uši. Glava je bila vsa v hrastah. Tudi telesnih uši je bilo veliko. Vsa sem bila obžrta okrog pasu in na notranji strani nog in rok, vse je bilo ene sama rana. In vsi so tako trpeli. Taborišče je bilo ponoči razsvetljeno, kot da je dan.

Mučenje

Molili smo dan in noč, brez prestanka in na glas. Molitev se je slišala iz vseh barak in tudi z dvorišča, kjer so bili fantje. Pozneje so molili potihlo, ker so jih preveč mučili, tudi zaradi molitve.

Jokali nismo. Bili smo bitja, povsem otopela, solza ni bilo. Preveč je bilo hudo.

Čez dan smo gledali na dvorišče kjer so morali domobranci ležati po tleh na bodečem kamenju, po njih pa so partizani jezdili konje. Slišati je bilo prtajene vzdihе.

Nekoč sem slišala, da konj ne pohodi človeka, pa to ni res. Seveda so jih partizani prisilili. Videla sem jih več z groznimi krvavimi glavami in razbitimi očmi.

Ko je bilo jezdenja dovolj, so domobranci dali v roke palice, s katerimi so morali udarjati po svojih. Kdor tega ni hotel, ali le nalahno položil palico po sotrpinu, so ga partizani zbili po tleh.

Med civilisti so še posebej iskali duhovnike. Obljubljali so nam vodo in senco, da bi jih pokazali.

V sosednji sobi je bilo pet sester. Te so povedale za duhovnika, ki je bil v moški sobi. Žal, se ne spomnim, kako se je pisal ta duhovnik, saj so ga takoj odgnali. Pozneje so pripovedovali, kaj vse so počeli z njim, preden je umrl mučeniške smrti. Tri sestre in mater pa so umorili še isti večer.

Barake so se stalno praznile in napolnjevale z novimi žrtvami.

Satan v človeški podobi

Komandant na Teharjah je bil majhen človek, temnejše polti in okroglega obraza. To je bil satan v človeški podobi. Izvedeli smo, da se piše Škulj Joža iz Iške vasi.

V Teharjah sem videla mnogo znanih obrazov, tudi iz Grosuplja. Dva mladoletna iz naše vasi sta imela srečo, da sta prišla domov.

Enega, Franceta so tako mučili, da je kmalu po vrnitvi domov umrl. Pripovedoval mi je, da so ga priklenili na steno s kavlji, tako da noge niso dosegle tal. Tako je visel tri dni in noči. Bil je brez zavesti, ko so ga odklenili.

Tudi drugega Toneta, so mučili. Z ošiljenim kolom so ga zbadali v telo. Tudi vrat je imel preboden. Dva dni je umiral. Domačim je povedal kako je trpel, pa je težko govoril, da so ga komaj razumeli. Še danes ne vedo, kako je trpel, predno ga je Bog rešil.

Čudež

Neki dan sem stala pri oknu in videla, kako so kakih 20 domobrancev pripeljali v pralnico pit vodo. Gotovo je bil partizan, ki jih je vodil, človek z dušo.

Nekaj metrov od naše barake je bila že strmina in na tej strmini tri metre visoka mreža. Nenadoma je nekdo z vso močjo skočil in preskočil nižjo zabito mrežo ter zbežal v gozd. Preden se je stražar zavedel je bil ta že globoko v gozdu. Seveda so planili za njim, a brez uspeha. Pozneje so pravili, da je bil to poročnik Ludve Hren iz Dobropolja.

Bil pa je tudi nek starejši partizan, ki je proti večeru prišel mimo okna in vrgel v našo sobo v »škrniclju« nekaj skorjic kruha. Kako smo se ga razveselile. Vsak je dobil po en grižljaj. To se je zgodilo trikrat ali štirikrat. Ne ven, če so ga zalotili, nič več ga ni bilo.

V naši sobi je bila priletna ženska, doma iz Borovnice. Imela je bolno srce in ni mogla več sama hoditi. Tudi njo sta dva partizana zvlekla na tovarnjak kot našo mamo.

Z nami v sobi je bilo tudi prekrasno dekle, doma nekje iz Borovnice. Bila je študirana in iz dobro situirane družine. Doma so imeli gostilno in trgovino. Bila je lepo oblečena in imela je krasen kostim. Slekla je jakno in jo dala meni, rekoč: »Na, če boš preživela, ti jo nosi, jaz jo ne bom več rabila.«

Še dolgo, dolgo nisem mogla pozabiti te krasne deklice. Njen zločin je bil, da je ljubila fanta domobranca. Hudo mi je, da je nisem bolje spoznala, toda med seboj nismo smele govoriti.

Domači izdajalci

Na Teharje so prišli ljudje – komunisti iz domačih krajev, ki so imeli nalogo, pokazati ljudi iz svojih vasi. Tudi za nas je poskrbela neka domačinka. In ko se je vrnila domov, je po vasi vpila: »Jurjevčkova, ta kumrna, se je že stegnila.«

Začelo se je pobijanje

Domobranci so vsak dan priganjali, da so morali peti, zraven pa so jih topli. Med njimi je bil tudi moj brat Jože. Nekaj oficirjev se je potajilo. Partizani so slutili, da so morda oficirji tudi med fanti, zato so jim obljubljali, da bi jih izdali in dobili bi vodo vsak dan in senco, ob neznosno vročem soncu.

»Zbogom brat!«

Ko se je storil mrak, so prišli tovarnjaki. Iz barak so začeli klicati civiliste in domobrance. Zvezali so skupaj po enega z drugim, v zapestju in ob komolcih tako, da sta bila obrnjena s hrbti. S puškinim kopitom so jih poganjali na tovarnjak. Zaslišali smo hrup motorja in odpeljali so

jih. Čez nekaj minut smo zaslišali ropotanje strojnic, ki so jih podirale v protitankovski jarek, pod taboriščem.

Čez tri dni, ko smo prišli v Teharje, sem videla pred barako, v kateri je bila voda tudi mojega brata Jožeta. Strahotno je bil pretepen. Ves krvav in v samih spodnjicah. Mama je zakričala od groze in se zgrudila. Takrat smo Jožeta videli poslednjič.

Nekako desetega junija 1945 so spet v mraku začeli klicati za odvoz. Med drugimi so klicali tudi našo mamo in sestro Kristino. Mama je oblekla tisti plašč in partizan ji je rekel: »Pusti plašč, stara, saj ga ne boš več rabila.« Mama pa ga je kljub temu oblekla, objela naju s Kristino in naročila, da naj pozdraviva ata in brata Cirila.

Kristino, ki je šla skupaj z mamo pa je neki partizan porinil nazaj in ji rekel: »Beži hitro v barako!« Ona pa je rekla, da gre z mamo, zato je ponovil: »Beži in vesela bodi, da ne greš zraven!« Mamo so zvezali skupaj z enim domobrancem in jo odpeljali. Tudi ta večer so se oglasle strojnice. Vedeli smo, da jih pobijajo. Krvniki so nam pripovedovali, koliko jih je že pocrkalo.

Med prvimi, ki so jih začeli odvažati, sem bila tudi jaz. Vzeli so me nek večer, ko sem šla z menažko iz kuhinje.

Partizan je stopil k meni, me prijel za roko in mi rekel naj se vrnem v barako, češ, da sem še otrok. Pa je prišel drug partizan in je rekel da ne. Prvi mi je še enkrat rekel, da naj hitro izginem, svojemu tovarišu pa je dejal: »Pusti jo, saj je še otrok!«

Pred 60 leti so partizani ubili Ivanko Janežič iz Spodnje Slivnice pri Grosuplju. Sama si je morala kopati jamo. Na kolenih jih je prosila - povsem nedolžna -, naj ji prizanesejo. Na pol živo so jo vrgli v plitvo jamo in jo površno zasuli.

DUŠNI PASTIR IN ČLOVEKOLJUB

Dr. Tamara Griesser Pečar je odločno podala resnično podobo škofa Gregorija Rožmana. (Dnevnik 19. 2. 2010)

Ljubljana – O malokom kroži toliko laži in podtikanj, kot o škofu Gregoriju Rožmanu. »Hudo je, ker predvsem to, ker pri širjenju neresnic o njem poleg rumenega tiska, načrtno sodelujejo tudi nekateri zgodovinarji, meni dr. Tamara Griesser Pečar, avtorica številnih del o zgodovini cerkve na Slovenskem in o škofu Rožmanu. Med drugim je lani izšla knjiga: »Med sodbo sodišča in sodbo vesti,« v kateri je podrobno opisala Rožmanov proces.

O »spornem« voditelju ljubljanske škofije je spregovorila tudi na predavanju, ki ga je Študijski center za narodno spravo pripravil ob »50 obletnici smrti in ustavitvi sodnega postopka.«

Poleg številnih znanih ljudi se ga je udeležil tudi ljubljanski pomožni škof dr. Anton Jamnik

Škof Gregorij Rožman je umrl 16. novembra 1959, sodni postopek pa je bil s sklepom ljubljanskega okrožnega sodišča ustavljen 10. aprila lani.

Ni naloga zgodovinarjev, da propagirajo za določeno politično opcijo, tudi ne drži, da obstajajo različne zgodovinske resnice. Obstajajo le različne moralne ocene in interpretacije dejanskosti. »Za neodvisne zgodovinarje pa bi moral biti le merodajen prikaz dejstev«, je dejala dr. Griesser-Pečarjeva.

Med poznanimi zgodovinarji je v negativni luči poimensko omenila dr. Pirjevca, ki da je neko Rožmanovo pismo datiral z napačnim (prezgodnjim) datumom in s tem prispeval k zmotni, napačni interpretaciji njegove vsebine. Brez dokazov je tudi trdil, da je Rožman blagoslovil tudi bordel za italijanske vojake.

Med potvorbami, ki še vedno obstajajo je omenila lažno trditev o Rožmanovi lojalnosti v izjavi Mussoliniju ter lažno prikazovanje njegove udeležbe na domobranski prisegi, pa tudi številne ponarejene in izmišljene citate iz njegovih pridig in pastirskih pisem.

Škof Rozman
z materjo in
s sestro na
avstrijskem
Koroškem

Pojasnila je, da škof Rožman ni nikoli pisal Mussoliniju. Lojalnostno izjavo je poslal le Grazzioliju, ta pa jo je dal objaviti močno prirejeno.

»Tisti, ki trdijo, da bi se moral škof javno oglasiti na neresnično izjavo, dokazujejo svojo naivnost in nepoznavanje razmer,« je podarila zgodovinarica.

Mariborskemu škofu Tomažiču take lojalnostne izjave nihče ne očita, pa čeprav jo je naslovil neposredno na Hitlerja.

Tudi Rožmanova udeležba pri domobranski prisegi po njenem mnenju ni sporna. Dr. Rožman se je udeležil potem, ko je preveril, da to ni prisega Hitlerju – s tem soglaša tudi zgodovinar Mlakar – in sicer zato, ker je »hotel biti blizu svojim fantom.

Mašo pa je imel pred prisego, ko Nemcev še ni bilo.

Škof Rožman naj bi ob neki birmi, tako piše od enih spominskih zapisov, govoril o rdečih volkovih in grozil partizanskim materam, da bi pregovorile svoje sinove, da se vrnejo iz hoste.

Toda v izvirni pridigi, ki je tako kot mnoge druge na voljo v nadškofijskem arhivu, *je najti le besede o tem, naj se partizani vrnejo k veri in se nehajo bojevati.*

Neresnično je tudi, da je škof Rožman ob neki priložnosti zahteval, naj vse partizanske matere zapustijo cerkev.

Dr. Griesser-Pečarjeva: »11 ljudi je v Novi reviji poimensko za-trdilo, da to ni bilo res. In če bi bil res kdo nagnan iz cerkve, bi to zagotovo pisalo v glasilu Komunistične partije, pa ni!«

Prav tako ne drži, da je škof v velikonočni pridigi pozival v denunciranju članov OF. »Ta pridiga je v stolnici odpadla. V še ohra-njenem osnutku, pa teh pozivov ni.«

Dr. Griesser-Pečarjeva je orisala drugačno podobo škofa. Ta je bil po njenem mnenju v prvi vrsti dušni pastir, ki je v komunizmu videl moralno zlo, ni pa bil politik in diplomat. Preroško je menil, da bo za razliko od nacizma in fašizma, ki bosta premagana, komunizem, če ga dopustimo, obstal za dolgo. Prepričan je bil tudi, da bodo zavezniki zmagali, da bo nacizem poražen drugje, mi pa naj bi si prizadevali, da bi vojno preživel s čim manj žrtvami.

Po podatkih iz dokumentacije Rožmanovega zagovornika Vr-

Ob obisku v Argentini

tačnika je razvidno, da je pri zasedbenih oblasteh posredoval za najmanj 1318 ljudi: med njimi so tudi begunci, obtoženci na dveh procesih, Judje, interniranci na Rabu, talci, zaporniki, med njimi Tone Tomšič, duhovniki in drugi.

Prav zato, da je lahko posredoval za ljudi, se je po ugotovitvah zgodovinarke odrekel temu, da bi Italijane javno kritiziral tudi v stolnici, o čemer pa je (po Leničevih spominih) intenzivno razmišljal. To naj bi mu maja, leta 1942 odsvetoval tudi papež.

Čas je, da zgodovinski pogled na škofa dr. Gregorija Rožmana resnično revidiramo.

»Nič nas ne sme biti strah izreči besede revizija,« je mnenje mnogih po predavanju izrazila dr. Griesser-Pečarjeva.

50. obletnica smrti škofa dr. Gregorija Rožmana

Spominu na škofa Rožmana so se prišli pokloniti številni Slovenci (foto: s. Aleša Stritar)

Pavle Rant

OBISK

Šlo je proti koncu maja 1945. Iz Spittala v Avstriji sem se podal na obisk nekdanjih urednikov Slovenskega doma in Družinskega tednika, ki so bivali ob Millstattskem jezeru. Na drugi strani jezera je živel general Rupnik; šli smo na obisk tudi k njemu.

Kmalu smo bili sredi razgovora, v katerem nam je general je razložil svoj načrt umika vojske iz Ljubljane.

Po njegovem naj bi se vse čete potegnile v dolino ob Savi, od Jese-
nic do meje, in tamkaj se naprej bojevale, dokler se ne bi z zavezniki
domenili o skupnem prehodu čet pod zavezniško varstvo. Računal je

General Leon Rupnik s hvaležnimi dekleti in ženami.

Na opazovanju

tudi na možnost združenja s poljsko armado in bi tako na slovenskem ozemlju nastal nov začetek odpora proti komunistični rdeči armadi, ki se je razlivala po Evropi. Računal je tudi, da bodo zavezniki posegli v jugoslovanske dogodke, tako kot na Grškem.

Tiste prve dni maja smo pravzaprav vsi zelo veliko računali, še več upali in še več verovali. Ne eno ne drugo se ni uresničilo. Morda je bilo največje generalovo zadoščenje, ko je njegov sin Vule z junaškim napadom na dravski most, 24 ur po končani drugi svetovni vojni, odprl pot beguncem v svet.

V dogovorih premirja z zavezniki je tudi, da bodo zavezniki vsakogar, ki bi se še po premirju boril, smatrali za skupnega sovražnika. Jasno je bilo, da se Rupnik ni bojeval, temveč le odstranjeval zapreko na poti slovenske vojske.

Bojevniki bi bili radi ostali v planinah in nadaljevali gverilski boj proti titovcem, saj bi s tem imeli podporo in upanje na pozitiven konec.

Tako je general razmišljaj ob Millstattskem jezeru na Koroškem. S tistimi dnevi pa se začne tudi novo poglavje: njegov odnos do Angležev in njihov odnos do njega.

Mnogi se danes sprašujejo, zakaj ni ušel, ko je bilo toliko možnosti, zakaj se ni skril kakor drugi, zakaj je mirno čakal na vsa možna zaslišanja, ali celo na zapor. Za mnoge je to nerazumljivo. Če pa se spomnimo nastopa generala Rupnika v unionski dvorani 2. marca leta 1941, potem ga vidimo pred seboj kakor poveljnika ladje. Na njej ostane in z njo se potopi, ko jo zalije voda.

Njegova vojska, kakor je pogosto označil domobranstvo, je končala v Kočevskem Rogu, Teharjah, Toškem breznu, Hrastniških rovih, Mali gori nad Ribnico, Jelendolu in Mozlju in po vseh znanih in neznanih jamah. *On, poveljnik, je hotel biti z njo.*

Tedaj se je v njem prav gotovo obudila vera dedov in očetov, tako močno katoliško prepričanje, ki ga ni nikoli zapustilo, tako da je z vero v lepše življenje na drugi strani vzdržal vse tegobe, ki so prihajale nadenj, vsa ponižanja, vsa psovanja, blatenja, smešenja, ki so se nagrmadila, ko se je znašel pred ljudskim sodiščem. Bil je obsojen in usmrčen.

Kot sodniki so bili: Avšič, Brecelj, Rus, Lubej, Kocbek. Bil je tudi Rudi Finžgar, čigar pot je iz FO vodila v OF.

Kdo od teh bo laže odgovarjal pred slovensko zgodovino?

Karel Mauser

MISTERIJ KRIVICE

V večnem boju se nam največkrat zdi, da krivica zmaguje z lahkoto. da ji k zmagi pomagajo celo stvari, ki so nevtralne, celo dobre. Pravičica ostaja praznih rok, preganjana iz kota v kot. Ničvredno one, ki ni moderno, ki je zastarelo, ki spada samo v katekizem reakcionarnega krščanstva, ki misli, da mora biti vsako dejanje moralno, da mora biti urejeno po zadnjem principu, ki je utemeljen v večnosti.

Giblјivost krivice, njena nemoralnost, gibčnost v menjavanju nazo-

Pri žrtvah povojnih pobojev je bilo mogoče narodno pripadnost določiti samo po nekaterih znamenjih (kovancih, medaljah). Križci in podobice so pripadali Slovincem.

rov, to so vzroki, da krivica postaja misterij, kateremu danes zapadajo milijoni.

Ta misterij je pred 65. leti grozotno tiho potegnil v večni molk preko deset tisoč slovenskih ljudi, ki so bili vrnjeni iz Vetrinja. Slovenska zemlja je v nočeh sprejemala v svoja nedrja krvava telesa slovenskih domobrancev in civilistov.

Dolgi in globoki protitankovski jarki v Teharjah, globoka brezna v kočevskih gozdovih in Podutiku, stari rudarski jaški pri Hrastniku in Trbovljah so požirali njih telesa, mnoga še živa, krvava in iznakažena, ki so po zahrbtnem dogovoru padli v roke komunističnim krvnikom, ki se te resnice niti še danes ne upajo priznati, čeprav jo ne morejo tajiti.

Velika bakla slovenskega idealizma, ki se je uprl komunistični zveri, je ugasnila zasuta.

Zdaj je tega že petinšestdeset let. Misterij krivice si je nadel masko dostojne svobode, masko tolerantnosti. Ponavljajo se na tihem mnenja, tudi komunističnih veljakov, »da se je marsikaj zgodilo tudi brez vednosti odgovornih, da je bila tedaj vsa odgovornost le od tistih, ki so dajali ukaze. Ker pač ni mogoče stvari spremeniti, je treba pozabiti. Življenje gre naprej.«

Res je, spremeniti ni mogoče ničesar več. Mrtvih ni mogoče oživetiti.

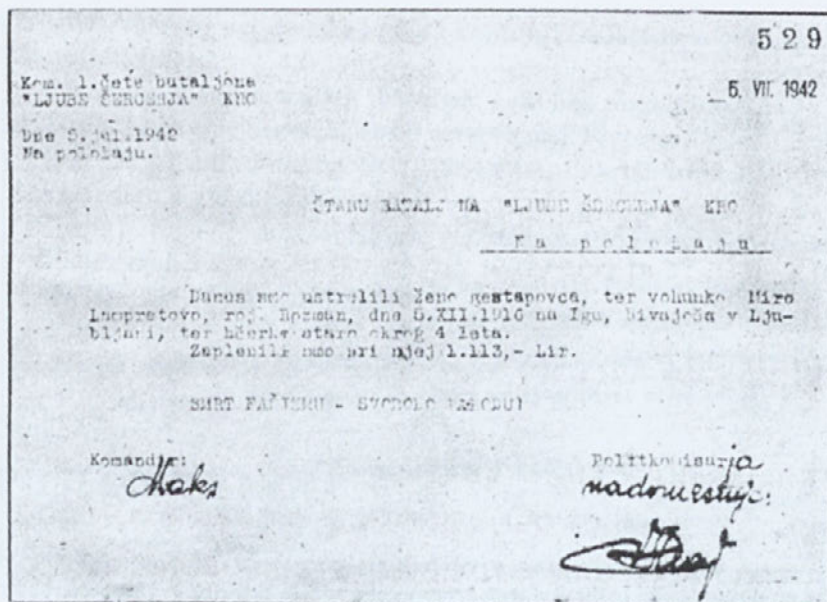

Huda jama

Tudi to vemo, da ravno ti mrtvi iz večnega miru odpuščajo svojim krvnikom. (Ob tolikem in tako groznem zločinu je marsikateremu od nas nemogoče dojeti odpuščanje. Ta v nebo vpijoči zločin nas je strl, zato molimo: »Oče, če je mogoče, ti jim odpusti!« moja opomba, I. K.)

Moč komunizma je v izrabljanju krščanske morale, v izrabljanju demokracije, ki skuša graditi svet na temeljih človečanstva, v izrabljanju narodov, ki se zavoljo verskih obveznosti težko odločijo za samoobrambo, za protirevolucijo.

Kakor so komunistični plačanci v španski revoluciji vpili v svet, da krščanstvo mora trpeti, da so prvi kristjani pevajoč odhajali na mori-

Fotografski posnetek poročila o ustrelitvi Mire Lampretove ter njene štiriletne hčerke

šča, zakaj moderni segajo po orožju, ko gre vendar samo za svobodo. Taka umazana igra se je ponavljala tudi pri nas in vodili so jo tisti, ki so trdili, da so katoliki, pa so trobili v rdeče rogove.

To je misterij krivice, ki se do danes ni spremenil, ki se ponavlja povsod v krizi. Celo sposobni Amerikanci trdijo, da je vse to v dobro delavcem, da je to boj proti izkoriščanju revežev.

Misterij krivice.

Nekoč so Judje vpili: »Bolje je, da en človek umrje, kakor da bi bil pokončan ves narod.« In so ubili Boga.

Slovenski komunisti so v letih revolucije vpili: »Bolje je, da je desetisoče mrtvih, kakor da bi se bali vsak dan, da bi narod spregledal.« In so jih umorili.

Judje so vsaj imeli pogum, da so svoje delo opravili javno in pri belem dnevu. Pri nas so komunisti svoje morije opravili ponoči in

2. četa 1. bataljona
"Ljube Šerčerja"
NO.
Št. 22.
8.VI.1942.
Na položaju

Štabu 1.bataljona "Ljube Šerčerja"

N a p o l o ž a j u

rođatki treh tov. so sledeči:

Anžur Fani rojena 21.XII.1925. v Ljubljani stanujoč Ljub.Ižanska cesta 140
Mažgon Vida rojena 24.VI.1925. v Ljubljani stanujoč Ljub.Dolenjska ces. 48
Janežič Olga rojena 30.XII.1921.v Ljubljani stanujoč Ljub.Ižanska cesta 3.
Sodba se bo izvršila danes zvečer pod pretvezo, da jih pošljemo
v 3.četo.

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

komandir : *Gošpar*

polit.komisar :

Pavlov

Še en dokument o usmrtnitvi treh žrtev v času rdečih likvidacij spomladi 1942

tajno. Zakaj svojim niso
privoščili veselja, kakor
ga je Neron podivjanim
Rimljanom, ki so vpili za
kruh in igre, pa je nagnal
kristjane v amfiteater.

Kar je napravljeno
ponoči in skrito, je
podlo, je nekaj, kar ni
v skladu z vestjo.

Misterij krivic ne
bo večn, pravica bo
pretehtala vrednost
del vsakega človeka,
tako da se bodo nekoč

na zidu svetovne zgodovine tudi za komunizem pojavile besede:
Mane Tekel Fares.

Pretehtan si bil in najden prelahak, zato boš pogubljen.

Konec krivice je pepel, ki ga bo veter razvel. Prepričan sem, da sta pri mnogih narodih prvi dve besedi že zapisani v srcih milijonov.

Pretehtan si bil in najden,

Tretje besede ne bo pisal človek. Nekoč jo bo Bog z ognjem vžgal v obličje zemlje:

»ZATO BOŠ POGUBLJEN!«

Mor, Argentina

POSLEDNJA NOČ

Ko je padal prvi mrak, je vlak pripeljal do razbitega železniškega mostu ob Ljubljani, poln vrnjenih domobrancev. Drevili so jih iz vagonov med hreščanjem harmonike, med kletvijo in vpitjem.

Polde je z drugimi tekkel po drugem mostu do vlaka, ki jih je čakal na drugi strani kanala. Poganjali so jih z opasači in puškinimi kopiti in vpili nad njimi kot konjski priganjači. Kdor je omedlel se ni več pobral s tal, vrgli so ga v kanal po strmem bregu.

In spet so bili kakor prej natlačeni v vlaku. Kolikor je Polde mogel videti ob prehodu preko razsvetlenega mostu, je bil vlak, ki je čakal nanje, zelo dolg sestavljen iz samih zaprtih živinskih vagonov.

Bili so natlačeni, da so komaj tesno drug ob drugem mogli stati ali čepeti, obtolčeni s podpludbami in krvavimi ranami na glavah. Nemo so strmeli drug v drugega, kakor da jim je na usta položila sama smrt svoj svarilni prst, da ne bi govorili... Brisali so si kri z razbitih glav. Kljub večernemu hladu, ki je počasi prihajal in se vgrezal v poslednji kotiček, je bila v vagonu neznosna sopara in vročina. Dvoje majhnih, ozkih zamreženih okenc v gornjem delu vagona, ni moglo osvežiti prostora., kjer se je isti zrak, že večkrat izdihan in vdihan segrel in ležal čez vse kot grenko občutje.

Potem je v vagonu vse potihnilo. Še dih jim je zastal. Izstradani in slabotni so se naslanjali na sotrpine. Vse se je dušilo v najbridkejše trpljenje, ki zajame človeka samo v trenutku nujnega poslednjega slovesa. Nad bridko usodo stoterih, pa se je bohotilo zmagoslavje krvnikov.

Nekje se je oglasil zvonček navčka – Večerni Ave Marija.

Prav je, naj nas spremlja ta navček na zadnji poti.

Ko se je vlak premaknil, ustavil, udaril nazaj, da so se zaletavali vagoni, in spet pogal je oddrdral po progi.

»Vsak meter smo bliže nečemu hudemu. Kdaj smo tako grešili?« je razmišljal Polde.

»Gospod dal si nam mladost, domačije, neveste nas čakajo, matere, sestre, ne dopusti, da bi nas pokončali, dobri Gospod!«

Z mrakom se je utrgal v ljubljanskih cerkvah val zvonjenja, Polde je prisluhnil in grozne misli so ga pričele navdajati. Kaj ni včasih sam pri fari vlekel za vrvi in so peli zvonovi prav tako k pogrebu kot zdaj? Ali ni bil njihov glas prav tak v tožbah in vzdihih?

»Janez Slišiš, nam zvonijo k pogrebu, nam, ki živi poslušamo svojo pogrebno pesem,« je šepetal sosedu. Prisluhnil je znova, kri mu je šla v glavo.

»Fantje, mi verjamete ali ne: nas peljejo k pogrebu? Nam že zvonijo...« je kriknil

Na strehi vagona je zahreščala harmonika, vesela pesem jo je spremljala. Ženski glasovi so se mešali z moškimi. Poldetu so se zajedali v srce.

»Nas vlečejo k pogrebu, k lastnemu pokopu.« je znova modroval.

»Polde ne kvasi neumnosti!,« so ga nekateri zavračali. »Kdo te je kdaj obsodil?« se je oglasilo iz nasprotnega kota. »Rekli so, da bomo delali.«

»Pa tudi, da so naše roke potrebne pri obnovi domovine.«

Nazadnje je nekdo pritrdil Poldetu: »Morda pa ima Polde vendar prav. Zakaj naj bi nas peljali naprej? Za delo bi lahko nas razporedili v Ljubljani. Tudi zapori so tam.«

Ko je za hip zunaj potihnil hrup, je Polde prisluhnil razgovoru: »Kaj pa vozite, da je tako veselo?« se je oglasilo s ceste nad progo.

»Tovariš belčke vozimo « je bil odgovor s strehe vagona.

»O, ste jih vendarle dobili? Kam pa mislite z njimi? « V Rogu bo prostor zanje. Kar so zaslužili, bodo prejeli.« Se je zarežal hripav glas. Spet se je oglasila harmonika pa kmalu utihnila.

Poldetu se je zazdelo, da ga je nekdo poklical po imenu. Tako domače je zazvenelo v njegovih ušesih in srcu. Znan glas. Ali ga ni nekoč tako poklicala mati: »Polde, Polde!« – Prisluhnil je, a klic se ni povrn timer.

Dvignil se je. Čutil je domači, tisti dišeči domači zrak, vonj domače zemlje.

Saj res, nekje blizu njegovega doma mora drdrati vlak, čutil je njegovo bližino.

O, kriknil bi od bolečine! »Dobri naš dom!«

»Janez!« se je sklonil k sosedu, ki je ždel stisnjen ob njegovih nogah.

»Janez, dvigni me na ramena, da poslednjič uzrem naš dom.«

Nekateri so se zdramili ob teh besedah, vsi so čutili isto bol, ki jih je dušila v grlu.

V kotu je bil mlad mož, komaj nekaj mesecev poročen. Že ves večer je ihtel, jokal in vzdihoval. Njegova misel je bila doma pri ženi.

Ob steni so trije poklekili in šepetaje molili.

V kotu je nekdo s pestjo tolkel po steni, da bi se vdala. O, ko bi se! Včasih je kdo boleстно zastokal, drugi je gladil otekline in božal krvave rane.

Janez se je previdno dvignil, da bi se čim manj dotikal razbolelih sosedov. Uslužno je ukrivil hrbet, se uprl z rokami v kolena in šepnil Poldetu: »Stopi!«

Polde se je povzp el na Janezov hrbet, koščeni prsti so se oklenile okenske mreže. Oči so se mu zazrle

Logatec, ob Šemonovemu breznu.

v noč, ki je ležala v dolini. Goste posejane zvezde so bežale pred pi-skajočim vlakom.

Sprva Polde ni mogel razločiti ničesar, le temni obrisi dreves so hiteli mimo.

Vlak je zmanjšal brzino.

»Joj, naša vas!« je kriknil Polde. Zagledal je domače hribovje Na desni strm hrib s cerkvijo svetega Gregorja. Zadaj je sanjala Travnja gora in kot zavetnica bdela nad Sodražico. In tu spredaj, skoraj bi jo dosegel z roko, leži domača vas. Med drevjem mežikajo hiše in ljudje v njih. Zdaj morda že spijo. Ko bi mogel zdajle zaklicati in jih vzdramiti, da bi videli nas, ki potujemo v mučeništvo in smrt.

Polde je koprnel ob tem poslednjem slovesu. Videl je znamenje ob poti, pri katerem bi postal in se pokrižal, kakor je to storil tolikokrat, kadar se je vračal tod mimo domov.

Nenadoma je postal pozoren. Ali se ni zasvetila lučka tam v sredi? Mar slišijo domači njihova srca, ki utripajo na tej žalostni poti.

Zazdi se mu, da vidi mater na pragu, ki ga pričakuje in steza roke v objem. In sestre, brat sosedje...

»Mati! Mati! Pridite, da vas objamem! Odhajam! Odhajam v smrt!« je zakričal Polde kakor brez uma v noč.

Nenadoma je nekdo posvetil Poldetu v obraz, da mu je vzelo vid. Od zgoraj je puškino kopito udarilo po okenski mreži in ga zadelo v čelo.

»Ne boš ušel, belček prokleti,« je zgoraj zarjovel partizan. Poldeta je udarec vrgel od okna, da se je z ranjenim čelom zakotalil po drugih sotrpinih.

Dvignili so ga na roke in mu napravili prostor ob steni. Bili so ob njem, toda nihče ni vedel, kaj se je bilo zgodilo. Šele ko so občutili med prsti njegovo toplo kri, so spoznali nesrečo.

»Verujem v Boga očeta...« so fantje mrmraje molili ob njem.

Z besedo v srcu, namenjeno materi in domu, je Polde umiral za vse tisto, kar ga je bila naučila mati. Umiral je za dom in slovensko zemljo, ki jo je nadvse ljubil.

TREM JUNAKOM V SPOMIN

Po navadi je za zmago povišan in odlikovan poveljnik edinice, ki je zmagala v bitki. Prav redko pa se upoštevajo vrline moštva – vojakov, ki so vsak na svojem mestu z izpolnitvijo danih nalog, tudi doprinesli svoj delež k zmagi.

S tem vidikom se hočem danes spomniti treh naših hrabrih junakov, ki so darovali svoje življenje v tistem usodnem letu 1943.

VIKTOR HABIČ, rojen leta 1907, iz Bizovika-Ljubljane. Oče štirih otrok, uslužbenec mestne občine Ljubljana.

Ko so partizanske enote v Pugledu skupaj s terensko mrežo komunistov v dobrunjski občini začele izvajati svoj »osvobodilni« program s pobijanjem narodno zavednih katoliških mož in fantov, je bil Viktor Habič med prvimi, ki se je z odkopano puško javil kot prostovoljec posadke protikomunistov v Bizoviku, potem ko je sodeloval pri njeni ustanovitvi v oktobru 1942.

Po dveh mesecih odsotnosti v civilni službi mu je bila ustavljena mesečna plača, pa naš Viktor ni pomišljal: vztrajal je v postojanki, kljub temu, da je tu prejemal le skromen dohodek za preživetje družine. Za očeta 4 otrok to ni bila majhna odpoved. Izkazal se je idealist in hraber vojak, čeprav bi bila tudi njegova nasprotna odločitev razumljiva in opravičljiva,

V ideološki borbi je za dobrega vojaka vrlina molčečnosti za stvari in načrte, ki so mu bili zaupani.

Če bi mu njegov poveljnik dal oceno o tem zadržanju, bi mu lahke vesti zapisal »**pohvalno**,« saj je šlo z njim v grob marsikaj, kar bi sovražniku dobro služilo.

Strahu pred sovražnikom ni poznal., čeprav je vedel, kaj ga čaka, če mu pade v roke. Po znani častniški konferenci v Turjaku, se je prostovoljno javil svojemu poveljniku, da je pripravljen peljati z motorjem v Ljubljano dr. Arka, enega izmed dveh poslanih kurirjev, ki sta bila s te konference zaradi nujnosti poslana v Ljubljano. Da je bila pot zelo

nevarna, dokazuje dejstvo, da sta bila na Škofljici oba sla ubita, vozača pa zajeta.

Dejanje vredno drznega junaka!

Viktor na zatožni klopi kočevskega procesa ni kazal nobenega kesanja za svoje protikomunistično dejanje. Držal se je možato in zagotavljal, da je vsa obtožba zlagana. To se je upal trditi v obraz komunističnim pričam iz domačega kraja. Kljub temu so ga obsodili na smrt.

Padel je pod komunističnimi streli dne 12. oktobra 1943 v Mozlju – Junak med junaki – Viktor Habič.

Viktor Habič

Njegov 4 leta mlajši brat IVAN, vodnik na Sv. Urhu, je bil odločen in neumorno vztrajen v proučevanju in študiju komunističnih metod, nakan in trikov, zlasti na področju gverilskega bojevanja. Marsikateri logor in skladišče pod zemljo je odkril, kar navadnemu vojaku ni bilo dano.

V turjašlih dneh je bil s svojimi fanti na Velikem Osolniku, kjer je doživel napad Tomšičeve brigade. Po 11. urah silovitega boja, od torka zvečer do 10 naslednjega dne, ko se je skupina borcev premaknila v višjo ležečo cerkev, se je boj nadaljeval odločno in prizadel partizanom občutne izgube, kjer pa je bil končno

Ivan Habič

nevarno ranjen tudi Ivan Habič. Zavlekel se je v cerkev, odkoder je hrabil svoje fante dokler ni izkrvavel. Njegova smrt je močno, moralno prizadela njegove fante. Ob pomanjkanju streliva, mrtvem poveljniku in mnogih ranjencih, so branilci prenehali z bojem.

IVAN HABIČ je bil drzen, odločen, vedno na čelu svojih fantov.

Alojz Svetek

Tretji je bi ALOJZ SVETEK iz Bizovika, ki je ob koncu vojne ostal skrit doma – za 14 dni – in ker eden redkih, ki ni verjel v angleško iskrenost.

Komunisti so odkrili njegovo skrivališče, željni krvi in mučenja so ga ugrabili, ženo z otroki pa pregnali iz hiše.

Pripravili so krvav teater, skupaj z dr. Križajem, na Sv. Urhu, za katerega so potrebovali šest mesecev, da so pripravili »vse potrebno.«

Med tem časom so Urha z okoličnimi popolnoma zaprli za civiliste. Oskrunili so cerkev, zažgali oltarje in klopi, tudi svetnike so zmetali v ogenj, zvonove ukradli in notranjost s freskami prebelili z apnom

ter pripravili grobove, v katerih so z ljubljanskega gradu pokopane domobrance prepeljali »kot žrtve belogardističnega nasilja.«

Svetka so prignali razbitega z sodnijskih zaporov. Odgovarjal jim je odločno in jih krivil za mnoge zločine, mučenja in umore. Čeprav je nahujskana množica »ljudstva« vpila in ga psovala, je Svetek stal odločno, prezirajoče, pomiljevalno, do »ubogih« morilcev. Dolžili so ga za vse mogoče, kar nikdar ni bilo na Sv. Urhu.

Po ponovnem bičanju, pljuvanju vanj in poniževanju so ga gnali nazaj na sodišče in ga usmrtili z obešenjem – Junaka – mučenika, ALOJZA SVETKA.

Ivan

Ciril Zajec, Beograd

SPET DOMA

Slovenski domobranci so se končno iz svojih nepoznanih a nepozabljenih domov vrnili v svoje farne občestvo, na farne plošče. To je prvi mali korak. Vstajenja čakajo tudi njihove kosti. Še prej pa vrnitev v svoje soseske.

Slovenija čaka na vrnitev svojega mučenca, škofa dr. Gregorija Rožnana in povzdignjenje Janeza Pavčiča in Lojzeta Grozdeta na naše oltarje.

Vrnitev prvega, ki je največji Slovenec, nanj se je vsula reka blata, ker je odkril največjega narodnega sovražnika, ga pokazal in obsodil, brezbožni komunizem. Še danes je med izobčenci in izdajalci, zato mu je še vedno grob tam kjer je.

Nekam dolgo se vse to zavlačuje. Kdo ima od tega koristi? Samo tisti, ki še živi iz dediščine polstoletnega boljševisma in terorizma. Težko se osvobajamo železne srajce. Ničesar se ne sramujemo. S pokončno glavo hodimo po evropskem parlamentu. Strinjam se s tistim, ki je rekel: »Slovenci smo poseben narod.« Jaz bi rekel: »Čuden narod. Kdo bo na to zakričal?

Oglašam se, kakor sem že omenil, da bi se slovenski domobranci vrnili s farnih plošč v svoje soseske, v vaše cerkvice. Tu so doma. Sem spadajo. Od tod so izšli. Pustimo jih domov! Mučeniška imena spadajo vanje. Se strinjate z menoj? Pokažite!

Tako bo večina slovenskih cerkva dobilo še en pomen, postale bodo romarske, cerkve mučencev! To je naše največje bogastvo. Ne znamo tega ceniti, še manj pa izkoristiti. Zavel je duh krivice, ki se je globoko zagrizel tudi v Cerkev na Slovenskem. Duhovnika je izrinil iz ulic, trgov iz vasi. Iz javnega življenja. Porinil ga je v zakristijo. Tam se kar dobro počuti. Vidi se samo še njegova kravata ali odprta srajca. Komu na čast in v korist? Kam plovemo? V izginitev!

Lavrih IZ KOČEVSKEGA »PROCESA«

... Točno ob pol osmih se pojavi v dvorani »sodni zbor: »Predsednik dr. Anton Kržišnik, dr. Teodor Tominšek, Bojan Polak, Andrej Cetinski, Ivan Puc; zapisnikar pa je bil dr. Žiga Vodušek. Javni tožilec je bil Jernej Stante. In da je bila farsa popolna, sta bila dva zagovornika: Kocjančič Boris in Martin Briški ter dva stenografa, ki sta beležila.

Nabito polna dvorana je pozdravila »sodni zbor« z dvignjeno pestjo in ves morilski zbor je enako pozdravil.

»Proces« se je pričel. Dr. Kržišnik je izjavil: »Začenjam veleizdajalski proces« itd. in takoj dal besedo tožilcu Jerneju Stantetu. Ta je najprej identificiral obtožence in nato bral obtožnico vsakega posebej. Vsakemu obtožencu je bila nato dana priložnost zagovora, v katerem so zanikali prav vse, plačane priče, ki so bile natančno poučene kaj naj lažejo. To so bili ljudje, ki jih obtoženi nikdar v življenju niso videli in niti besede vedeli o njihovem delovanju. Vendar vse, kar so povedali je bila »čista resnica.« Samo en primer naj navedemo, kakšno je bilo pričevanje.

Priča je bila proti kuratu Tončku Šinkarju. Kaplanu iz Mirne peči. Sodnik Kržišnik se je hotel postaviti s to pričo, »ki je premišljena in popolnoma verodostojna, ne kot prejšnje, ki so preveč otipljivo lagale«.

Kržišnik: No tovariš, ti gotovo poznaš zločinca Šinkarja, pokaži mi ga!

Priča: Celo ponoči bi ga poznal, kako ga ne bi pri tako razsvetljeni dvorani. – Z očmi je preletel vrsto obtožencev in pokazal kaplana Mavca Jakoba.

Mavec: Oprosti tovariš, zmotil si se, moje roke so tudi nedolžne.

Sodiče je postalo nemirno, po dvorani je zašušljalo.

Kržišnik: Ti se samo šališ, no pokaži zdaj Šinkarja.

Priča: Tale je pa zares.

Pokazal je kaplana Malovrha. »Sodni zbor« je bil še bolj razburjen.

Kržišnik: Še enkrat poskusi.

Plačana priča je še dvakrat poskusil in obakrat zgrešil. Končno ga je Kržišnik sam peljal k Šinkarju in rekel: Kaj pa če ni tale? – In priča je potrdil. »Ja ja, tale bo.« – In nato je pričal da je sam videl, kako je

Šinkar klal partizane in pri vsakem umoru dejal: V imenu Kristusovih ran, naj pogine partizan. – Priči so verjeli. Šinkar je bil zaradi tega obsojen na smrt.

Ta komedija s pričami je trajala skoraj vso noč. Sodniki so bili že vidno izmučeni. Kljub temu, da so si stalno tolažili svojo vest in žejo z žganjem.

France Balantič

ZADNJE SONCE

*Dočakal zadnji sem naliv svetlobe,
poslednjo mlačev zrelih sončnih snopov,
razmrščeni lasje odmrlih šopov
leže v skednju luči brez vse tesnobe.
Mlakuže senc so vedno ožje, ožje,
vse tiše žalost v svetlem srcu plivka,
kaj bi z bridkostjo ob slovesu bilka,
zdaj pridi Smrt, odvrgel sem orožje.*

BLAGOSLOVLJENO IN SREČNO

VELIKO NOČ

*Voščimo vsem naročnikom,
sobojevnikom in prijateljem*

ZVEZA DSPB IN KONZORCIJ TABORA

POKOL V GOZD – REKI

Partizanski pohod II. grupe odredov konec maja leta 1942, z Dolenjske na Štajersko, ki ga je vodil Franc Rozman – »heroj«, se je s hudim porazom končal na Jančah. Partizani pa ga še danes slavijo kot veliko zmago.

Dan pred odhodom je štab enote vodil poboj petih civilistov pod Sv. Urhom. Po porazu na Jančah pa je Rozman za grešnega kozla izbral družino Černe iz okraja. V Gozd – Reko je poslal »likvidatorje«, ki so z noži poklali pet nedolžnih civilistov. Ena hčerka in mati sta bili le težko ranjeni in sta preživel.

Pohod je terjal 11 partizanov, 18 pa jih je bilo ranjenih in so jih partizani v mukah na ramah prenašali nazaj čez »mejo« do Police.

Trmoglavo vodstvo je takoj za neuspehom na Jančah, ukazalo naj se pripravi za novo pot na Štajersko.

Ker je bila očitno Sava prevelika ovira za prehod, so se »strategi« v glavnem poveljstvu odločili, da bodo tokrat Roznana s grupo poslali na Štajersko po dolgi poti prek Dolomitov in Gorenjske. Če bi vedeli kaj bo sledilo, tega ne bi počeli.

Res pa je, da nikjer ni zaslediti ta novi »pohod« obravnavan kot neuspeh. Morda zato ker so oba »Španca« (Rozman in Kveder) in še tretji (Stante), na koncu le prišli na Štajersko. Toda ta pot je bila takšna, da na koncu od pohoda in »prihoda« na Štajerski ni ostalo nič razen trojice. Poglejmo torej kako je vse skupaj potekalo.

»Španca« sta v zvezi z akcijo proti »belogardistom« pri Primskem »obsodila« na smrt dva ugrabljeni civilista: Antona Kastelica iz Sada in neko žensko iz Litije.

V poročilu E. Kardelja, Ivu Riharju-Loli je ta med drugim zapisal: Včasih so precej likvidirali. Tako je II. grupa likvidirala mesečno da 60 oseb. Zgodile pa so se še hujše reči, o katerih ti pismeno ne bom govoril.

V Dokumentih ljudske revolucije v Sloveniji (knjiga 2. str. 324) so citirani del izpustili.

Na pohod čez Gorenjsko je 541 partizanov odšlo 21. junija.

Šli so mino Kožljeka da železniške proge nad Vrhniko. Tam so napadli vlak, ki je vozil internirance v italijanska taborišča. Pri streljanju po vlaku so bili trije interniranci ubiti: Drago Erbežnik, Dušan Mikec, in Ivan Salihar, sedem pa je bilo ranjenih. Toda med »osvobojenimi« jih je bilo dvanajst, ki so rekli, da gredo domov. Partizani so zato vseh dvanajst pobili. Domnevno so jih vrgli v Krmsko jamo.

Mekinda je zapisal: »izdajalci pa so prejeli zaslužen kaznen.«

Vse naokrog so bili sami izdajalci! Za nameček so Italijani za povračilo požgali vasi Zavrh in Pokojišče.

Ko je grupa konec junija prišla v Dolomite, neposredno blizu demarkacijske črte, ki so jo tam prav takrat zagrajevali Italijani in Nemci, se je začelo.

Na drugi strani razmejitvene črte so jih v zasedah čakali Nemci. Že ob prvem nočnem poskusu pohoda, je padlo sedem partizanov. Sveža je bila še kalvarija pri Jančah. Sam prehod meje je bil nemogoč, Poskušali so več noči.

Hitro je prišlo do izražanja pomislekov, skrbi, negodovanja in na koncu z zahtevo po vrnitvi »domov« na Dolenjsko.

Janez Janša

»Če Boga ni, je vse dovoljeno«

Tragična in mučna smrt, ki je doletela lastnika zlorabljenih psov, pa dokazuje, da ima palica dva konca. Dokazuje, da se vsega le ne da organizirati preko klientelističnih zvez. Dokazuje, da se vsega ne da prikriti. Dokazuje, da se moči resnice le ne da nikoli popolnoma izgnati iz prostora. Upajmo, da se bo kdo le zamislil nad tem. Če ne drugega, bi morali zagovorniki in opravičevalci zločina v Hudi jami podporniki odlikovanja šefu Udbe in vsi, ki še vedno mislijo, da meril ni in da zato je vse dovoljeno, potegniti iz zadnje afere vsaj sebičen nauk zase. Da se

zloraba na koncu lahko obrne tudi proti tistemu, ki se z njo okorišča ali jo je pripravljen namerno spregledati.

Če bodo zagovarjali tezo, da so lahko nekatere zveri, ni nobene garancije, da podobne zveri nekoč ne pokončajo njih samih.

Hinko Zupančič

PARTIZANSKA ŠOLA

Že dalj časa smo vedeli da se na Korinju v Suhi Krajini nahaja partizanska šola. To so nam pravili ljudje, ki so prihajali od tam. Vedeli smo, da ne bo dolgo, ko jo bomo »obiskali.«

Ne dolgo zatem, smo šli še ob popolni temi, proti Podpeči, Bruhanji vasi in Zagorici. Kratek odmor, predhodnica pa je šla naprej, ker se je pričel teren z grmovjem in gozdom. Šli smo previdno, kajti v tem predelu so se partizani vedno zadrževali. Pričakovali smo, da naletimo na zasedo, pa je bilo vse mirno.

Začelo se je daniti, ko smo bili že precej daleč v gozdu. Bilo je vse mirno, le v smeri Tisovca se je čulo pasje lajanje. Nekaj naših je ostalo v grmovju, ostali smo šli naprej. Kmalu smo opazili vas in jo obkolili. Drugi, ki so ostali zadaj, so se približali vasi od strani.

Razvrstili smo se v strelno vrsto in čakali za grmovjem in skalami ter oprezovali proti vasi. Opazili smo samo nekaj partizanov, ki so šli med hišami.

Padlo je povelje: »Naprej!«

Nenadoma se je utrgal na drugi strani rafal in potem še drugi. Minometalec je udaril z vrha. Tudi naš minometalec Kene je hitro poslal v vas nekaj min. Ena je udarila prav pred kotel, kjer se je kuhal zajtrk. Tako je opraskalo oba kuharja, ki sta bila blizu.

Iz vasi je hušknila zelena raketa, znak, da so v vasi naši. Potem smo zvedeli, da se je naša grupa z drugega konca približala vasi. Kolikor je bilo partizanov v vasi, so se hitro potegnili v grmovje. Tiste smo mi preganjali, dokler jih grmovje ni zakrilo.

V neki hiši kamor je stopil naš vojak z brzostrelko, je zagledal pri mizi dve partizanki, ki sta nekaj pisali. Poleg sta sedela dva partizana. Takoj so se predali. Imeli so dve puški.

Partizanki sta trdili, da sta s Primorskega in da so ju mobilizirali. Ena je trdila, da je učiteljica.

Vsi štirje so šli z nami.

Našli smo veliko zapiskov ter raznih dokumentov. Na podu, kjer so rekruti spali, smo dobili mnogo nahrbtnikov in opreme. Jože je v neki mrvi našel veliko vrečo moke. Tam so imeli tudi mule. Te so nam prav prišle.

Rekrutov nismo dobili, ker so že zgodaj zjutraj šli na vežbanje. Ko

smo se ogledovali po vasi smo zasledili češnje. Samo spogledala sva se z vojakom, odložila mitraljez in zaboj z municijo in že sva bila v vejah. V tem momentu je udarilo na hribu in kraj pota se je raztreščila mina. Kar padla sva z drevesa, pograbila mitraljez in zaboj in jo ubrala za hišo.

Ko je udarila druga mina tik češnje, je naju apetit do češenj že minil.

Kene je začel pošiljati mine v hrib.

Bila je že trda noč, ko smo prispeli na postojanko. Pred njo pa je Pečnik intoniral pesem: »Mi legionarji, mi domobranci, mi se borimo za svojo zemljo...« Poprijeli so še Zoran, Travnik, Jamnik, Jaklič... Pesem, udarna, priljubljena je zajela vse. Tako so ljudje v okoliških vaseh vedeli, da se je hrabra domobranska vojska vrnila s pohoda.

Mirko Kunčič

MOJI SPOMINI NA GENERALA RUPNIKA

Naslov bi se v skladu z vsebino pravzaprav moral glasiti: Kako sem spoznal generala Rupnika? Brez osebnega stika z njim te posmrtnice pač ne bi mogel napisati, ker ne bi imela nobene zveze z življenjsko stvarnostjo. Da bi kot neznanec pisal neznancu osmrtnico, natrpano s pesniškim zanosom in izumetničenim literarnim leporečjem, se mi upira.

Seči moram v osebno bolečino, če hočem lik pokojnega generala osvetliti v vsej njegovi neizmerni dobroti in tragični veličini ter tako nanizati nekaj dogodkov, ki so me po krivuljasti poti privedli do njega. Navajam zgolj suha dejstva, brez maščevalnosti in brez mržnje.

Zavedam se, da je bilo v tistih razburkanih časih nešteto družin, ki so doživele še vse hujše tragedije.

Nekaj let pred svetovno vojno me je privatni zdravnik poslal v ljubljansko bolnišnico. Drugo jutro je že pred zdravniško vizito prihitela v zdravniško sobo neka ženska. Sklonila se je k meni in mi šepnila na uho: »V upravi lista so mi rekli, da moramo prekriti, da niste bili zavarovan.«

BOG – NAROD – DPMOVINA

Pozneje mi je doktor Drobnič, šef okrožnega urada, blaga duša, izposloval enotni bolniški dopust. Odšel sem na Gorenjsko, kjer je moja žena vodila podružnico »Slovenca« v Kranju.

Kljub bolehnosti sem za mladinsko prilogo pisal dalje in pošiljal tudi razne dopise.

Izbruhnila je vojna. Zgornjo savsko dolino je najprej zasedla italijanska vojska. Po treh dneh se je morala na ukaz Hitlerja umakniti in prepustiti Gorenjsko nemški okupacijski oblasti.

Čez nekaj dni je prihitel k meni tamkajšnji župan, ki so ga Nemci začasno obdržali kot tolmača. »Bežite!« je razburjeno rekel. »Ste na listi oseb, ki jih bodo poslali v internacijo ali jih postrelijo zaradi protihitlerjanske propagande«.

Italijani so razbili Turjak

In sem pobegnil. Peš izpod Triglava v Ljubljano. Vse ogromno folklorno gradivo so mi Nemci pozneje zažgali.

Brez vseh sredstev sem se napotil k tedanjemu glavnemu uredniku »Slovenca«, ki pa mi je dejal: »Za vas ni več mesta med nami. Pojdite na deželo delat!«

Drugo jutro sem se napotil k ravnatelju pokojninskega zavoda dr. Vrančiču. Prosil sem ga, naj mi izplača pokojninski prispevek za zadnja leta, ko sem bil še zavarovan.

»Brez nadaljnega,« je odgovoril. »Poznam vaš primer Kot časni-karski poročevalec ste bili »Slovencu« vsak čas na razpolago. Niste opravljali priložnostnega dela, marveč redno delo. Po zakonu je bilo vaše zavarovanje obvezno. Oškodovali so vas kar za deset let, osebno bom uredil to stvar.«

Na posredovanje advokata dr. Žužka je Katoliško tiskovno društvo sklenilo, da mi izplača v obrokih celotni znesek. Tako je bil ta spor povsem poravnan.

S prvim obrokom in z ženo, ki je z otrokom prihitela za menoj, sem se naselil v Stični na Dolenjskem. Žena – prej vneta propagandistka za »Slovenca« – je trdo delala na polju, jaz pa sem kuhal in pisal kro-niko o požigih, internacijah, streljanju talcev, preseljevanju in drugih nasiljih italijanskega in nemškega okupatorja. Zložil sem tudi celo zbirko pesmi z motivi, ki so šibala ta nasilja. Vse te zapiske so pozneje partizani dobili v roke.

Po začetnih umorih protikomunističnih veljakov v Ljubljani se je razplamtela komunistična revolucija po vsem Dolenjskem. Začele so padati prve nedolžne žrtve.

Dr. Fedran, zdravnik v Stični mi je rekel: »Gospod Kunčič, vsak na vašem mestu bi šel v hosto.« – »Jaz pa ne grem!« sem odločno izjavil »Nisem dlakocepec, da bi zaradi nekih navzkrižij krenil iz enega ek-strema v drug ekstrem. Sem samorastnik. V teh zmedenih časih vse stvari presojam po svoje.

Sredi gluhe noči je odjeknil strel. Planil sem pokonci. Bil sem prepričan, da so partizani prišli pome. Zjutraj sem izvedel, da so ubili sosedovega sina, ker se jim ni hotel pridružiti. Že umirajoč je v naro-čju matere izmolil kesanje in izdihnil... Nekaj tednov nato so ugrabili upokojenega orožnika. Ubogemu starčku so zvezali noge in ga tako po tleh vlekli v hosto. Pod drevesom, kjer je bilo velikansko mravljišče,

so ga za noge privezali na vejo, da je bila glava na pol pogreznjena v mravljišču. Umrli je med nepopisnimi mukami.

Tedaj se je v meni spet zganila časnikarska žilica. Pozabil sem osebne tegobe ter začel pošiljati »Slovincu« in »Slovenskemu domu« poročila o teh grozodejstvih, pozneje pa tudi o bojih Vaških straž s partizani.

Terencem to ni ostalo prikrito. Neka gospa, dobro informirana, mi je zaupala da odlašajo z mojo likvidacijo samo zato, ker sem pobegnil pred Hitlerjanci in bi tako težko zagovarjali svoj zločin pred domačini.

Poslej sem živel kot preganjana zver. Na Gorenjskem so me Hitlerjanci imeli na črni listi, v Ljubljani so me odslovili, partizani so mi stregli po življenju, fašisti so me z naperjenim samokresi dvakrat aretirali. Šele na posredovanje stiškega opata č. g. Kastelica, ki je užival veliko avtoriteto, so me izpustili.

Kljub vsem grenkobam hranim v srcu lepe spomine na dobre ljudi, ki sem jih srečal v Stični, tako pisatelja Ksaverja Meška, župnika Pečnaka in Sokliča. - vsi trije so bili begunci. - nekaj stiških patrov ter županovega sina Jožeta Mestnika, ki so nas hodili stalno obiskovat. Naj jim Bog stokrat poplača plemenito razumevanje!

Po ustanovitvi Vaške straže sem govoril na grobu prvega padlega stražarja in mu napisal tudi nekrolog. To je bil višek izzivanja za partizane. Nujno so me predlagali za usmrnitev. Na podlagi zaupnih informacij, ki sem jih dobil, so čakali le še odločitve »od zgoraj.«

Takrat sem stanoval s svojo družino v samotni hiši, tik hoste, kamor so lahko vsak čas prišli partizani. Zavedal sem se, da so mi dnevi škrti. Poslal sem pismeno prošnjo pisatelju Finžgarju, naj posreduje pri Katoliškem tiskovnem društvu v Ljubljani, da bi mi poslal formalni neuradni poziv, naj nastopim službo. Brez takih uradnih listin italijanski karabinerji nikomur niso dovolili potovati v Ljubljano.

Finžgar pa mi je sporočil; »Posredoval sem za vas a naletel sem na gluha ušesa. Njihova sveta krščanska dolžnost bi bila, da bi se zavzeli za vas, ko ste pri njih z različnim uspehom delali.«

V skrajni stiski sem se obrnil na generala Rupnika ki je tedaj bil ljubljanski župan. Opisal sem mu svoj brezupni položaj. Čez dva dni sem že dobil ekspresno pismo z uradnim pozivom in njegovim pod-

General Rupnik 1880–1980

pisom, naj takoj nastopim službo pri mestni občini ljubljanski. S to uradno listino sem zlahka dobil dovoljenje od karabinerjev za odhod. Na hitro sem odpotoval. – prav zadnji trenutek.

Še tisto noč so prišli partizani, da bi me odvedli. Moj, zdaj že pokojni sinko Matjaž jih je na kolenih prosil »Atka ni, je šel v Ljubljano. Pustite mamico, saj ona ni nič kriva.«

Po kratkem povetovanju, poparjeni, da jim je tiček ušel pred nosom, so odšli.

V Ljubljani sem se takoj napotil k županu generalu Rupniku. Predstavil sem se mu in se pristrčno zahvalil za človekoljubno dejanje. Trdno sem bil prepričan, da je bil njegov uradni poziv gola formalnost, ki je imela samo ta namen, da bi mi rešila življenje. Okrenil sem se in hotel oditi.

»Počakajte!« je general Rupnik zaklical za menoj. Njegov dobrodušen obraz je spreletel hudomušen nasmeh.

»Gospod Kunčič, ne bodite naivni. Ali mislite, da bom jaz kot župan kar tako za šalo pošiljal službene dekrete po svetu? Že jutri nastopite službo v tiskovnem referatu mestne občine.« Orosile so se mi oči ob tolikšni dobroti. Znova sem se mu zahvalil.

Spremljal me je do vrat predsobe in zaklical tajniku: »Gospod tajnik, izplačajte gospodu Kunčiču nekaj tisoč lir za prvo silo!« Nato se je znova obrnil k meni in pristavil: »Tudi zasilno stanovanje z najpotrebnejšim pohištvom na gradu sem vam priskrbel. Preden pride družina za vami, bom ukrenil vse, da dobite primernejše stanovanje.« Presunjen v dno duše sem odšel. General Rupnik ni gledal sveta okoli sebe skozi politično pobarvane naočnike, marveč s človeškimi očmi. Kot župan je uvedel povsem nov sistem dobrodelne pomoči.

Siromaku v stiski, ki se je zatekel k njemu, ni bilo treba hoditi iz urada v urad, kjer bi ga uradniki pomilovalno gledali. Njegov tajnik je imel pooblastilo, da je obzirno vsakemu izplačal določeno podporo, ki jo je seveda vestno vknjižil.

Postal sem uradnik Tiskovnega urada mestne občine Ljubljana. V tem svojstvu bi lahko napisal marsikatero zanimive podrobnosti, ki pa jih hranim za pozneje.

Še pred prihodom moje družine iz Stične, me je general Rupnik znova poklical k sebi. »Zglasite se na stanovanjskem uradu pri doktor Brelihu!« mi je velel. »On ima v evidenci prazna stanovanja,

»Na gradu s svojo družino ne morete stanovati.«

Dr. Brelih mi je rekel: »Imam za vas pripravljeno lepo stanovanje za Bežigradom, ker se je družina v naglici izselila. Jutri se že lahko preselite tja. Potrebno pohištvo pošljemo za vami«

Ko sem naslednji dan odprl podeljeno mi stanovanje, sem takoj dognal da se je komunistična družina izselila, ker ji je komunist Pegan

– verjetno izposloval to stanovanje. Ni imela niti časa, da bi počedila nesnago.

Moja družina je z zadnjim vlakom srečno prišla za menoj in po zaslugi generala Rupnika našla udoben dom.

Zlom italijanske vojske je povzročil nepopisen kaos. Človek se zgrozi ob misli kaj bi bilo, če takrat ne bi imeli Rupnika, ko so Nemci zasedli Ljubljano?

General Rupnik je spretno krmaril to ubogo slovensko barko med dvema tokovoma.

Stal sem ob ljubljanski železniški postaji ko so Nemci gnali italijanske vojne ujetnike mimo. Na svojo grozo sem opazil, da so med njimi tudi Vaški stražarji. Skočil sem do Rupnika in mu pojasnil, kar sem videl. Na njegovo posredovanje so stražarje izpustili. Vsi so se pozneje pridružili domobranstvu.

Gospod general Rupnik! Šli ste v večnost in se tovariško pridružili narodnima junakoma generalu Maistru in Malgaju ter svojim zvestim fantom – domobrancem.

OČKA, MAMICA, KJE STE?

Objavljamo oglas v Taboru za slovensko zavetišče v tistem času, ko je bila ta prepotrebna ustanova šele v mislih nekaterih, ki so bili pripravljeni pomagati našim invalidom in potrebnim rojakom.

VSEM BOJEVNIKOM PRIJATELJEM IN ROJAKOM

Kar večkrat poudarjamo in skušamo uresničiti v vsej naši zmogljivosti, je naša skrb za invalide in za vse rojake, ki so pomoči potrebni..

Predno je zaživela naša organizacija, se je rodila želja in skrb: vso pomoč našim invalidom in potrebnim rojakom.

Povsod jih najdemo, če hočemo: po bolnišnicah in klinikah, osamljene in zapuščene, prosjake in umobolne, po smetiščih, v pomankanju in starosti zapuščene, velike družine z otroki, nekatere celo brez očeta ali matere.

Kdo izmed nas, dragi rojaki, more biti gluhi in slepi za naše brate?

Mnogo se je storilo doslej, hvala Bogu; vendar nam manjka nekaj izdatnejšega.

Tabor prihaja danes med Vas s predlogom, ki bo postal resnica z božjo in Vašo pomočjo.

Ob 25. obletnici mučeništva naših junakov jim bomo postavili veličasten, neminljiv spomenik

SLOVENSKO ZAVETIŠČE

In deležni bomo Kristusovih blagrov: »Kar ste storili enemu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili ...«

BOG NAROD DOMOVINA

Za DSPB – TABOR

Amon Marjan
Tajnik l. r.

Ing. Matičič Anton
Konzorcij l. r.

Korošec Ivan
starešina l. r.

Prelat Jože Guštin

V nedeljo, 24. januarja, je po daljšem trpljenju v Buenos Airesu umrl prelat Jože Guštin.

Doma je bil na Mokrem Polju v župniji Šentjernej. Med letoma 1959 in 1979 je bil kaplan pri dveh argentinskih nadškofih – kardinalih. Poleg tega je bil kaplan pri argentinski zvezni policiji in soustanovitelj duhovniške revije *Omnis unum*.

Od leta 1959 do 1976 je bil nadškofijski duhovni vodja – asistent pri Nujni nočni duhovniški službi.

Vsa leta pa je poleg velikega dela sodeloval pri slovenskem dušnem pastirstvu Ramos mejii, posebno pa še v Berazateguiju, kjer je bil duhovni vodja. Bil je tudi kurat organizacije TABOR.

V imenu slovenske skupnosti se je od njega poslovil Franc Cukjati. Pokopan je v duhovniški grobnici Recoleti.

Naj mu bo dobri Bog bogat plačnik!

Mons. Zdravko Reven

V četrtek 4. marca je v starosti 89 let odšel h Gospodu mons. Zdravko Reven. Do leta 1960 je deloval med slovenskimi izseljenci v Belgiji. Po prihodu v Ljubljano je bil stolni vikar, od leta 1980 do 1991 pa notar cerkvenega sodišča. Vseskozi pa se je prizadeval, da bi učiteljskičnik Janez Pavčič – umorjen od komunistov, zgleden dijak, navdušen in odločen vernik, z besedo in zgledom, prijatelj vsem, strašno mučen in živ zakopan v gozdu – dosegel beatifikacijo.

V letih 1960–1967 je delal v uredništvu Mohorjevih knjig v Celovcu, v letih 1954–1964 pa je urejal mesečnik za izseljence Naša luč. Vse to je bilo ovira za pot v Slovenijo. Končno je leta 1968 v ljubljanski stolnici postal vikar.

Nadškof dr. Jože Pogačnik mu je v priznanje za vse njegovo delo leta 1977 preskrbel papeževo odlikovanje.

Zdravko Reven je bil pokopan v ponedeljek 9. marca na Vrhniki. Naj mu Gospod da večni pokoj, za veliko delo!

DAROVALI SO

Tiskovni sklad:

Cirila - Janez Krmauner.....	\$ 30.-
Meri Vodišek.....	\$ 20.-
Valentin Meršol	\$ 20.-
Frank ferkulj v spomin na brate Karl-Janez.....	\$ 20.-
Joseph Meršol	\$ 5.-
Rudi Merc.....	\$ 10.-
Albert Jurečič	€ 50.-

Darovi društvu:

Polde Omahen	\$ 20.-
Poldi Bojc	\$ 20.-
Ivanka Cenkar.....	\$ 5.-

Popravki:

V spomin na prijatelja č. g. A. Pintariča	
Lojze Bujes	\$ 500.-
Janez Zupan.....	\$ 80.-

Največja sreča je osrečiti druge.

Prisrčna hvala vsem darovalcem. Bog vam povrni v sreči, uspehu in zdravju!

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov.

TABOR je last zveze DSPB - TABOR

Mnenje Tabora predstavljajo članki, ki so podpisani od Glavnega odbora.

Tabor izdaja konzorcij.

Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila.

• • •

TABOR is the voice
of the Confederation of the United Slovene Anticommunists.

• • •

TABOR es el órgano
de la Confederación de los Anticomunistas Eslovenos Unidos.

• • •

NAROČNINA (letna):

Za Slovenijo in Evropo 20 €.

Za vse druge države 20 USA dolarjev.

• • •

Vesela novica!

Prestižna tovarna papirja Goričane v sklopu Medvode, d.d. nam je
podarila kvalitetni tiskarski papir za revijo Tabor.

Vso zaslugo za veliki dar ima generalni direktor podjetja Goričane,
gospod ANDRAŽ STEGU, ki nam je prostovoljno podaril papir,
ne da bi vedel za potrebe glasila v tem času recesije.

V imenu Tabora, glasila svobodnjakov, iskrenemu prijatelju,
gospodu Andražu, stotera hvala!

• • •

Glasilo Tabor ureja uredniški odbor

Tehnični urednik: Andrej Gale

Tiskovna poročila: dr. Peter Urbanc

Konzorcij: mag. Ivan Korošec

Tiskarna: Rudi Mišmaš, Šmarje Sap

Prošnja za najpomembnejše

Če bi mi Bog kdaj dal na izbiro,
da ga lahko prosim za karkoli na tem svetu,
ga ne bi prosil najprej za mir,
niti za bogastvo niti za vero vseh ljudi –
poprosil bi ga za družine,
za dobre, zdrave in vesele družine:
da bi se vsak otrok lahko rodil v družini,
da bi mladi lahko odraščali v družini,
da bi odrasli lahko ustvarjali družine,
da bi ostareli lahko umirali v družini.
Le kaj je lepšega,
kakor pa živeti v dobri družini,
kjer imaš vedno koga, ki se nasmeji,
te pocuka za brado ali lase,
se ti obesi okoli vratu in ob njem preprosto veš,
da se potrebuješ in da ne pripadaš le sebi.
Le kje je lepše moliti kot v družini,
moliti z očetom k nebeškemu Očetu,
moliti z materjo k nebeški Materi,
z brati in sestrami za brate in sestre sveta.

Le kje se je lepše igrati kot v družini,
kjer imaš že vse igrance in igralce doma,
pa tudi zmage in zgube ostanjejo pod domačo streho,
kjer kljub porazom ne izpadeš iz lige,
pa tudi kot asa te ne prodajo drugam.
Le kje je lepše delati kot v družini,
saj ti nikoli ni treba vsega storiti sam,
vedno lahko narediš kaj namesto drugega
in v družini lahko preživiš,
četudi ne moreš nič več narediti.
Le kje je lepše jokati kot v družini,
kjer te vedno kdo objame z objlubo,
da bo bolje, in te pripravi do tega,
da se lahko nasmejiš že skozi solze.

Bog, čeprav mi nisi dal te izbire,
Te vseeno prosim za dobre družine;
naj jih bo vsaj nekaj takšnih,
naj jih bo čim več,
naj bodo kar vsi. Amen.